

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික සාහිති නිවීමේ ව්‍යාපාර මණ්ඩලය 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය මණ්ඩලය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මග හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුණුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 1 හි 71 ඡේදය ප්‍රකාරව මණ්ඩලය විසින් ලබා දී ඇති රු.8,933,879 ක් වූ සේවක ණය ජංගම හා ජංගම නොවන ලෙස වෙන්කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මාස 12 කට වැඩි කාලයකින් අයකර ගැනීමට ඇති සේවක ණය රු.8,933,879 ක මුදල සම්බන්ධයෙන් 2025 වර්ෂයේ සිට මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙහි හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කරමි .	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව සේවක ණය ජංගම හා ජංගම නොවන ලෙස වෙන්කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 2 හි 54 ඡේදයට පටහැනිව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පිරිවැය රු.800,000 ක තාවකාලික ගොඩනැගිලි ලෙස දක්වා තිබූ වත්කමක් අපහරණය කිරීමෙන් වූ අලාභය වන රු.425,479 වෙනුවට එම වත්කමේ සමුච්චිත ක්ෂය වටිනාකම වූ රු.378,520 ක් මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහයට එකතු කිරීම හේතුවෙන් එම මුදල් ප්‍රවාහය රු.46,959 කින් අඩුවී තිබුණි. එමෙන්ම ඉවත් කළ වත්කමේ පිරිවැය වූ රු.800,000 මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ ආයෝජන ක්‍රියාකරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහයක් ලෙස දැක්වීමෙන් ආයෝජන ක්‍රියාකරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය එම වටිනාකමින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	පිළිගනිමි. ඉදිරියේ දී එසේ නොවීමට කටයුතු කරමි.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 7 හි 28 හා 29 ඡේද වලට අනුකූලව කලංකුට්ටිය සහල් සැකසුම් පරිශ්‍රයේ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් කටයුතු අධීක්ෂණය වෙනුවෙන් ගෙවන ලද රු.1,859,868 ක මුදල ප්‍රාග්ධනික කිරීමට කටයුතු නොකර නීති හා උපදේශන වියදමට හර කර තිබුණි. ඒ අනුව කෙරීගෙන යන වැඩ වටිනාකම හා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභයද එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	පිළිගනිමි. කලංකුට්ටිය කර්මාන්ත ශාලාවේ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් කටයුතු අධීක්ෂණය වෙනුවෙන් ගෙවන ලද රු.1,859,868 ක මුදල ප්‍රාග්ධනික කිරීමට 2025 වර්ෂයේ දී කටයුතු කරමි.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව ප්‍රාග්ධන වියදම් ගිණුම් ගත කළ යුතුය.
(ඈ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 7 හි 40 ඡේදය පරිදි මණ්ඩලය විසින් ස්ථාවර වත්කම් ගිණුම්ගත කිරීම සම්බන්ධයෙන් පිරිවැය ආකෘතිය තෝරා ගෙන තිබුණද ප්‍රමිතියේ 86 වගන්තිය ප්‍රකාරව ඒ පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල	පිළිගනිමි. 2025 වර්ෂයේ සිට මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී දේපළ පිරියත හා උපකරණ සඳහා යොදා ගත් ආකෘතිය පිරිවැයට ද	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව ස්ථාවර වත්කම් ගිණුම්ගත කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ ආකෘතිය හෙළිදරව් කළ

හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

ප්‍රත්‍යාගණනයට ද යන්න
හෙළිදරව් කිරීම සිදුකිරීමට
කටයුතු කරමි.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 7 හි 49 ඡේදය අනුව දේපල පිරිසත හා උපකරණ අයිතමයන් ප්‍රත්‍යාගණනය කරන විටක එම වත්කම අයත්වන දේපල, පිරිසත හා උපකරණ පන්තිය මුළුමනින්ම ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීම කළ යුතු වුවත්, 2024 වර්ෂය තුළ යන්ත්‍ර උපකරණ හා මෝටර් රථ ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමේදී රු.6,556,793 ක් වූ යන්ත්‍ර උපකරණ හා රු.1,875,000 ක් වූ මුද්‍රාත්පර් 2 ක් ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි.

පිළිගනිමි.
කළංකුට්ටිය කර්මාන්ත ශාලාවේ පැවති යන්ත්‍ර සියල්ලම ගලවා ඉවත් කර ගොඩනැගිලි නවීකරණය සහ නව ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු වූ නිසා එම යන්ත්‍රෝපකරණ ප්‍රත්‍යාගණනය සිදුකර ගැනීමට නොහැකි විය. මුද්‍රාත්පර් දෙක අපහරණය කිරීමට නියමිත බැවින් 2025 වර්ෂය තුළ එය අපහරණය කිරීමට කටයුතු කරමි.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනයේදී එම වත්කම අයත්වන දේපල, පිරිසත හා උපකරණ පන්තිය මුළුමනින්ම ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතුය.

(ඊ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 7 හි 86 (ඇ) ඡේදය පරිදි කාලපරිච්ඡේදය ආරම්භයේ හා අවසානයේ ක්ෂය වෙන් කිරීම් හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කළයුතු වුවත් මණ්ඩලය විසින් වර්ෂය ආරම්භයේ ක්ෂය වෙන් කිරීම් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

2025 වර්ෂයේ සිට මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී එම ආකෘතියට අනුව ආරම්භක ශේෂයන් සටහන් කර පෙන්වීමට කටයුතු කරමි.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව කාලපරිච්ඡේදය ආරම්භයේ හා අවසානයේ ක්ෂය වෙන් කිරීම් හෙළිදරව් කළ යුතුය.

(උ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 11 හි 95 හා 96 ඡේද වලට අනුකූලව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මණ්ඩලය වෙත ලැබී තිබුණු රු.10,968,500 ක් වටිනා වත්කම් අයහාරයක් ලෙස හඳුනා නොගෙන අරමුදලට බැරකර තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණු අතර අරමුදල වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි. තවද 2010 වර්ෂයට පෙර වර්ෂ වලදී ලද 2024 දෙසැම්බර් 31 ට පවතින ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව ආදායමට බැර නොකරන ලද රු. 3,136,689 ක ද්‍රව්‍යමය ප්‍රදාන හඳුනාගෙන සමුච්චිත ආදායමට බැර කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

දේපල පිරිසත හා උපකරණ පරිත්‍යාග 2024 වර්ෂයේ අරමුදලක් ලෙස සටහන් කර ඇති බව පිළිගනිමි. එය අයහාර ලෙස හඳුනා ගෙන 2025 වර්ෂයේ දී එය නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව වත්කම් අයහාරය ගිණුම් තැබීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඌ) සේවක ප්‍රතිලාභ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 19 හි 141 (ආ), (ඇ), (ඈ), (ඉ) ඡේද පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙළිදරව් කිරීම් සිදුකර නොතිබුණි.

පිළිගනිමි.
ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 19 හි 141 හි (ආ),(ඇ),(ඈ),(ඉ) යටතේ හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කරමි.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව සේවක ප්‍රතිලාභ සම්බන්ධයෙන් මුල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කිරීම් සිදු කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වී ඇති රු.12,672,300 ක් වටිනා මෝටර් වාහන හා යන්ත්‍ර රු.19,945,700 කට ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීම නිසා වූ ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට බැර කළ යුතු වුවත්, ඉන් රු.13,153,900 ක් පමණක් ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට බැර කර ඉතිරි රු.6,791,800 සමුච්චිත අරමුදලට බැරකර තිබුණි. ඒ අනුව ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය එම වටිනාකමින් අඩුවෙන්ද සමුච්චිත අරමුදල එම වටිනාකමින් වැඩියෙන්ද දක්වා තිබුණි.	පිළිගනිමි. එය 2025 වර්ෂයේදී ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට බැර කළ යුතු රු.6,791,800 සමුච්චිත අරමුදලට බැර කිරීම නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමි.	ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට බැර කළ යුතුය.
(ආ) ප්‍රධාන ලෙජරයේ කෙරිගෙන යන වැඩ වටිනාකම වූ රු.12,960,776 ක් කෙරි ගෙන යන වැඩ ගිණුම හර නොකර ගොඩනැගිලි ගිණුමට හරකර තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි වටිනාකම එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2025 වර්ෂයේ සිට කෙරිගෙන යන වැඩ සඳහා ප්‍රධාන ලෙජරයේ ගිණුමක් විවෘත කර මූල්‍ය ප්‍රකාශයේ කෙරිගෙන යන වැඩ, ඉඩම්, සහ ගොඩනැගිලි සඳහා වෙන වෙනම පෙන්වීමට කටයුතු කරමි.	කෙරිගෙන යන වැඩ නිවැරදිව ගිණුම් ගත කළ යුතුය.
(ඇ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම වත්කම් යටතේ දක්වා ඇති වසර 10 කට වැඩි කාලයක් ගතවී ඇති රු.691,211 ක වෙළඳ ණයගැති ශේෂය සඳහා ප්‍රමාණවත් භානිකරණ අලාභ වෙන් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	පිළිගනිමි. ප්‍රමාණවත් භානිකරණ අලාභ වෙන්කිරීමක් සිදුකර නොමැති බව පිළිගනිමි. 2024 වර්ෂය වන විට රු.4,348.41 ක මුදලක් වෙන්කර ඇති අතර ඉතිරි රු.686,863 මුදල 2025 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කර ඇත.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව භානිකරණ අලාභ සඳහා වෙන් කිරීම කළ යුතුය.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1973 අංක 15 දරන ශ්‍රී ලංකා ජාතික සාගිති නිවීමේ ව්‍යාපාර පනතේ 2(1) වන වගන්තිය	ශ්‍රී ලංකා ජාතික සාගිති නිවීමේ ව්‍යාපාර පනත යටතේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික සාගිති නිවීමේ ව්‍යාපාර මණ්ඩලය පිහිටුවීම සිදුකර තිබුණි. එම පනත යටතේ මණ්ඩලයට පවරන ලද නාමය ශ්‍රී ලංකා ජාතික සාගිති නිවීමේ ව්‍යාපාර මණ්ඩලය වන අතර ආහාර ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලය ලෙසද ලිපි ශීර්ෂ යටතේ දක්වා මණ්ඩලයේ කටයුතු පවත්වාගෙන යනු ලබයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා	09/1913/315/042-I දරණ අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාව මගින් මණ්ඩලයේ නම ජාතික ආහාර ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලය ලෙස සංශෝධනය කර ඊට අනුරූපව පනත සකස් කිරීම සඳහා උපදෙස් ලබා දී ඇත. එම අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාව අනුව ජාතික ආහාර ප්‍රවර්ධන	පනත සංශෝධනයෙන් පසුව අදාල නාමය භාවිතා කළ යුතුය.

ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරන ලද පනතකින් තොරව වෙනත් නාමයකින් මණ්ඩලය පවත්වාගෙන යනු ලබන බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.	මණ්ඩලය ලෙස ලිපි ශීර්ෂ වල භාවිතා කරන අතර ශ්‍රී ලංකා ජාතික සාගිති නිවීමේ ව්‍යාපාර මණ්ඩලය යන නම ද ඒ සමඟ භාවිතා කරනු ලබයි.
---	--

(ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) හා 38(2) වගන්ති	අස්ථිත්වයේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස්කර පවත්වාගෙන යනු ලබන බවට සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදු කර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කල යුතු වුවද මණ්ඩලය ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.	මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර ඒ අනුව කටයුතු කිරීමත් ඒ සම්බන්ධයෙන් විගණකාධිපති දැනුවත් කිරීමටත් කටයුතු කරමි. යුතුයි.
(ඇ) රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ අංක 01/2021 හා නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය	ව්‍යාපාර රජයට අයත් ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් අත් පොතෙහි 6.7 වගන්තිය අනුව ස්ථාවර වත්කම් සහ ගබඩා භාණ්ඩ වාර්ෂික සත්‍යාපනය සිදු කළ යුතු අතර එම සමීක්ෂණය සිදු කර යල් පැන ගිය අයිතම බැහැර කළ යුතු වුවත් මණ්ඩලය සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ වත්කම් පිළිබඳ සමීක්ෂණයක් සිදු කර නොතිබුණි.	පිළිගනිමි. වාර්ෂිකව 2024 වර්ෂයට අදාල භාණ්ඩ සමීක්ෂණය මේ වන විට සිදුකරමින් පවතින අතර එය නිම වූ වහාම ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කරමි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.57,179,787 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.59,970,689 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.2,790,902 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රවාහන, සන්නිවේදන, උපයෝගිතා හා වෙනත් වියදම් රු.12,260,225කින් වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ භාණ්ඩාගාර/අමාත්‍යාංශ ප්‍රදාන සියයට 148 කින්ද, වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම් සියයට 22 කින්ද වැඩි වී තිබුණු අතර පොලී ආදායම් සියයට 47 කින් අඩුවීමක්ද, සේවක පරිශ්‍රමික වියදම, සැපයුම් හා අවශ්‍යතා වියදම් පිළිවෙලින් සියයට 32 කින් හා සියයට 60 කින් වැඩි වී තිබුණි. ප්‍රවාහන, සන්නිවේදන, උපයෝගිතා හා වෙනත් වියදම් සහ ස්ථාවර වත්කම් අලුත්වැඩියා නඩත්තු වියදම්ද පිළිවෙලින් සියයට 66 කින් හා සියයට 10 කින් වැඩි වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂයට අනුරූපව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජංගම අනුපාතය හා ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය පිළිවෙලින් 0.31කින් හා 0.4 කින් වැඩිවී තිබුණි .

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය
3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පනතේ දක්වා ඇති අරමුණක් නොවූ වැව්වල පස් ඉවත් කර අධිවේගී මාර්ගවලට පස් විකිණීමෙන් 2017-2019 වර්ෂ වලදී රු.81,134,631ක ආදායමක් ලබා තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් වූ ව්‍යාපෘති වාර්තාවට අනුව සපයන ලද පස් සඳහා අදාළ ගොවි සංවිධාන වලින් මණ්ඩලයට මුදල් ලබා ගෙන එම මුදල් රජයේ ප්‍රතිපාදන ද සමඟ යොදා කුඩා වැව් නිසි ප්‍රමිතියට ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ඉංජිනේරු උපදේශකත්වය යටතේ සංවර්ධනය කළ යුතු බව දක්වා තිබුණද, එසේ නොකර ලැබූ මුදලින් රු.76,085,636ක් ස්ථාවර තැන්පතු වක ආයෝජනය කර තිබුණි.	මණ්ඩලයේ පනතට අනුව මණ්ඩලයේ පොදු අරමුණු අංක 02 අනුව මණ්ඩලයේ බලතල යටතේ අංක 04 හි මණ්ඩලයේ අරමුණු ඉටුකරගැනීම පිණිස මෙම සංවර්ධන කටයුත්ත 2017/2018 යන වර්ෂ වලදී මණ්ඩලය විසින් සිදුකර ඇත. එමගින් ලද මුදල් ස්ථිර තැන්පතුවක් තුළ රඳවාගෙන ඇත.	අධිවේගී මාර්ගවලට පස් විකිණීමෙන් ලද ආදායම භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණය කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භ කරන ලද සහල් සබලකරණ ව්‍යාපෘතියෙන් රු.23,973,301 ක අලාභයක් ලබා තිබුණු අතර ඒ සඳහා රු. 18,052,819 ක් වූ පොදු කාර්යය වියදම් හේතු වී තිබුණි.	පිළිගනිමි. සහල් සබලකරණය කරන ලද ව්‍යාපෘතිය 2024 වර්ෂයේ සිදු කිරීමේ දී අධ්‍යාපන කාර්යාල, සෞඛ්‍ය අංශ, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය හා ලෝක ආහාර වැඩසටහන ඇතුලු අදාළ පාර්ශවයන් දැනුවත් කිරීම සඳහා විවිධ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. ඊට අමතරව සහල් බෙදාහරින සියලුම දිස්ත්‍රික්කවල විදුහල්පති, පෝෂණ විෂයභාර ගුරුවරයා, ප්‍රාදේශීය සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් ඇතුලු මෙම පාසල් මට්ටමින් දැනුවත් කිරීමේ කටයුතු සිදු කළ අතර ඔවුන්ට හිමි පැමිණීමේ දීමනා ලබා දෙන ලදී. එම වැඩසටහන් සඳහා සහභාගී වූවන් සඳහා සංග්‍රහ කටයුතු සිදු කිරීමට සිදුවිය. මීට අමතරව මෙම කාර්යයන් සිදු කර ගැනීම සඳහා සහභාගී වන මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් සහ සේවකයින් වෙනුවෙන් ද මෙම මුදල් වැය වී ඇති බව නිරීක්ෂණය කළෙමි.	පොදු කාර්ය වියදම් අවම වන පරිදි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කර පවත්වාගෙන යා යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2024 වර්ෂයේදී ලංකාවේ සත්ත්ව ගොවිපල සඳහා සහන මිලට බඩඉරිඟු මෙ.ටොන් 25,000 ක් ආනයනය සඳහා විවෘත ටෙන්ඩර් පරිපාටියෙන් තොරව පුද්ගලික ආයතන 3ක් තෝරාගෙන බෙදා හැරීමේ කටයුතු ද එම ආයතන වෙත පවරා තිබුණි. 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට මෙ.ටොන් 9,917ක් අදාළ ආයතන විසින් ආනයනය කර සුළු පරිමාණ නිෂ්පාදකයින් වෙත බෙදා හැර තිබුණද එම බඩ ඉරිඟු සුළු පරිමාණ නිෂ්පාදකයින් වෙත සහන මිලට බෙදා හැරීම සිදුවී ඇති බවට මණ්ඩලය විසින් අධීක්ෂණය කර නොතිබුණි. කි.ග්‍රෑම් 1 කට රු.3 ක පරිපාලන ගාස්තුව පමණක් අය කර ගෙන තිබුණු අතර තව දුරටත් මණ්ඩලය වෙත ලැබිය යුතු පරිපාලන ගාස්තු රු. 9,739,370 ක් වී තිබුණි.	2024 වර්ෂය සඳහා බඩඉරිඟු ආනයනයට ලියාපදිංචි සැපයුම්කරුවන්ගෙන් මිල ගණන් අනුව ඉදිරිපත් වූ අවම මිල වන රු.137 ක් යටතේ සැපයුම්කරුවකු තෝරා ගන්නා ලදී. එම මිල ගණන් යටතේම ආනයනය කිරීම සඳහා එකගවූ තවත් සැපයුම්කරුවන් දෙදෙනෙකුටද තාක්ෂණික කමිටුවේ හා ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ එකඟතාවය මත ආනයනය කිරීමට අවසර ලබාදෙන ලදී. බඩඉරිඟු ආනයනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය රජයේ මුදල් භාවිතා කර සිදු කරන ව්‍යාපෘතියක් නොවන අතර තෝරාගනු ලබන ආනයනකරු විසින් ඔහුගේ මුදල් වැය කරමින් මණ්ඩලය වෙනුවෙන් ආනයනය කර නිෂ්පාදකයින්ට බෙදාහැරීමට කටයුතු සිදු කරනු ලබයි. අයවීමට ඇති සියළු මුදල් අය වී ඇත.	මණ්ඩලයට ලද බලපත්‍රය යටතේ ආනයනය කර බෙදාහැරීම් කටයුතු විධිමත් පරිදි අධීක්ෂණය කළ යුතුය.
(ආ) මණ්ඩලය වෙත දේශීය ගොවීන්ගේ සෝයා බෝංචි මෙ.ටොන් 5,000 ක් මිලදී ගෙන ත්‍රිපෝෂ සමාගම වෙත අලෙවි කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී තිබුණි. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත මෙම මිලදී ගැනීමේ කාර්යය සම්බන්ධීකරණයද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයකු විසින් සිදුකර තිබුණි. එම කාර්යය නිසි ලෙස ඉටු නොවීම හේතුවෙන් සෝයා බෝංචි කි.ග්‍රෑ. 14,766.1 ක් අස්ථානගතවී ඇති බව හඳුනාගෙන තිබුණු අතර ඒ අනුව මණ්ඩලයට වූ රු.3,013,532 ක අලාභය අදාළ නිලධාරියාගෙන් මේ දක්වා අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	සෝයා බෝංචි තොගය අස්ථාන ගත වීම සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු නිලධාරියා හට 2024.08.20 දින සෝයා බෝංචි තොගයේ වටිනාකම වන රු.3,013,532 ක මුදල ගෙවන ලෙස දන්වා ඇති අතර තවද . 2024.10.22 දින නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලිපියක් යොමු කර මෙම අයකර ගැනීම් පිළිබඳ නැවත අධීකරණ ක්‍රියාමාර්ගයක් හරහා මුදල් අය කර ගත හැකිද යන්න විමසීමක් සිදු කර ඇත	අලාභය අදාළ නිලධාරියාගෙන් අයකර ගත යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණු 2023 වර්ෂයේ දී නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති තුනකට අදාළ රු.1,228,361ක් වටිනා සහල් හා බීම නිෂ්පාදන තොගයන් ඒවා කල් ඉකුත් වීමට පෙර විකිණීමකට හෝ වෙනත් ව්‍යාපෘතියක් සඳහා භාවිතා කිරීමට මෙම වාර්තාවේ දින වනවිටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	දැනට ක්‍රියාත්මක නොවන ව්‍යාපෘති යටතේ පාරම්පරික සහල් ව්‍යාපෘතියේ තිබූ කුරුළුතුව වී කි.ග්‍රෑම් 527 කි. එය අලෙවිකිරීම සඳහා සූදානම් කිරීම කාර්යමණ්ඩලයේ නොසැලකිලිමත් බව හේතුවෙන් ප්‍රමාද වී ඇති අතර මේ වන විට එම වී සහල් බවට පත් කර දෙහිවල අලෙවිසැලෙහි අලෙවිය සඳහා තබා ඇත. අනෙකුත් ව්‍යාපෘති වල ඇත්තේ හිස් ඇසුරුම් වන අතර ඒවාට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා කටයුතු කරමි.	කල් ඉකුත් වීමට පෙර විකිණීමකට හෝ වෙනත් ව්‍යාපෘතියක් සඳහා අදාළ තොග භාවිතා කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති 9 කින් 8ක් වෙනුවෙන් රු.29,067,786 ක ශුද්ධ අලාභයක් ලැබී තිබුණි. 2023 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2024 වර්ෂයේ අලාභය සියයට 219 කින් වැඩිවී තිබුණු අතර මේ සම්බන්ධයෙන් ඉහළ කළමනාකරණයේ නිසි අවධානයක් යොමුවී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.	2024 වර්ෂයේ දී ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘති වලින් බඩඉරිඟු ආනයන ව්‍යාපෘතිය පමණක් ලාභදායී වූ බව පිළිගනිමි. 2025 වර්ෂයේ අලාභය අවම කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.	පිරිවැය ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ සැලකිල්ලට ගෙන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
(ආ) මිනිස් පරිභෝජනය සඳහා උඳු (Black Gram) මෙ.ටොන් 1,000 ක් ආනයනයට රු.මිලියන 878.15 ක් ඇස්තමේන්තු කර ඉන් කි.ග්‍රෑම් 1 කට රු.16 බැගින් රු.මිලියන 16 ක ශුද්ධ ආදායමක් අපේක්ෂා කර ඇතත් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	උඳු ආනයනයට කෝටාවක් ලබා දෙන බව කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය මගින් දැනුම් දී තිබූ බැවින් 2024 වර්ෂය සඳහා උඳු ගෙන්වීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකලද අප මණ්ඩලය වෙත පොරොන්දු වූ පරිදි කෝටාව ලබා නොදීම නිසා එම ව්‍යාපෘතිය සිදු කිරීමට නොහැකි විය.	අනුමත ව්‍යාපෘති ඇස්තමේන්තු සැකසීම හා ඒවා ක්‍රියාත්මක වීම සම්බන්ධයෙන් පසු විපරම් කළ යුතුය.
(ඇ) වසර 30 ක බදු කාලයක් සඳහා කෘෂිකාර්මික කටයුතු වෙනුවෙන් මණ්ඩලය වෙත ලැබී තිබුණු අක්කර 10 ක් පමණ වූ බුත්තල පිහිටි ඉඩම කිසිදු කාර්යයක් සඳහා උපයෝජනය කිරීමකින් තොරව නිශ්කාර්යව පැවති අතර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සේවකයන් දෙදෙනෙකු සඳහා වැටුප් හා දීමනා ඇතුළුව ඉඩමේ නඩත්තු කටයුතු වෙනුවෙන් රු. 849,582 ක වියදම් දරා තිබුණි.	බුත්තල ගොවිපළ මණ්ඩලය වෙත වසර 30ක බදු පදනම මත ලබා දී ඇති බැවින් වඩාත් කාර්යක්ෂම ලෙස එය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පුද්ගලික අංශයේ සහයෝගය ඇතිව සංවර්ධනය කිරීම සඳහා අභිලාශ කැඳවීය. ඒ අනුව බුත්තල ගොවිපළ ඉදිරියේ දී ආදායම් උත්පාදනය කිරීම සඳහා මේ වන විට පුද්ගලික අංශයේ ආයෝජකයන් දෙදෙනෙකු අභිලාෂපත් අනුව තෝරාගෙන බඩඉරිඟු වගාවට යොදවා ඇත.	කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා බදු පදනම මත ලබා ගත් ඉඩම් ඵලදායී ව්‍යාපෘති සඳහා යෙදවීම සිදු කළ යුතුය.